

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Det handlar om mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna säger att alla människor är födda fria, har lika värde och samma rättigheter.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Sverige sedan 2009. Alla lagar och all offentlig verksamhet i Sverige ska följa konventionens artiklar.

Konventionen finns till för att främja, skydda och säkerställa mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning innebär att en person har fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk (till exempel nedsatt syn och hörsel) nedsättning.

Funktionshinder uppstår i mötet mellan en person och omgivningen. Samhället ska undanröja hinder för full delaktighet.

Övervakning av konventionen

För att övervaka att länder följer konventionen har FN en kommitté.

Alla länder som har antagit konventionen ska regelbundet lämna in en rapport till kommittén där de beskriver hur konventionen efterlevs. Kommittén lämnar sedan sin bedömning med rekommendationer till länderna.

Du som har en funktionsnedsättning är så kallad **rättighetsbäare** och rättigheterna i konventionen är till för dig.

Staten och dess myndigheter, landsting, regioner och kommuner är så kallade **skyldighetsbäare** och ska respektera, skydda, uppfylla och främja rättigheterna. Skyldighetsbäarna ska aktivt involvera rättighetsbäarna genom de organisationer som företräder dem när de genomför konventionen (artikel 4.3).

Privata aktörer och det civila samhället kan bidra till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och förebygga diskriminering.

Mänskliga rättigheter hänger ihop och förstärker varandra. De ska ses som en helhet. Här är några av de rättigheter som finns med i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Alla ska behandlas lika

Alla människor är lika inför lagen och har rätt till lika skydd och förmåner. Länderna ska förbjuda all diskriminering, det gäller även funktionsnedsättning (artikel 5).

Kvinnors rätt

Länderna ska särskilt säkerställa att flickor och kvinnor med funktionsnedsättning har tillgång till alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter (artikel 6).

Ett tillgängligt samhälle

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och fullt ut kunna delta inom livets alla områden ska länderna se till att samhället blir tillgängligt. Det handlar bland annat om den fysiska miljön, transporter, information, kommunikation, IT och andra tjänster (artikel 9).

Lagar ska gälla lika för alla

Länderna ska säkerställa att alla lagar gäller personer med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra (artikel 12).

Rätt att leva ett eget liv och att vara med i samhället

Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra att leva i samhället med lika valmöjligheter (artikel 19).

Rätt till utbildning

Rätten till utbildning ska förverkligas utan diskriminering och på lika villkor. Du med funktionsnedsättning får inte utestängas från det allmänna utbildningssystemet på grund av din funktionsnedsättning (artikel 24).

Barns rätt

Länderna ska säkerställa att barn med funktionsnedsättning har tillgång till alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter (artikel 7).

Rätt till arbete och sysselsättning

Personer med funktionsnedsättning har rätt till arbete på lika villkor som andra (artikel 27).

Om du vill veta mer om konventionen, gå in på www.mfd.se. Där kan du beställa och ladda ner konventionen i olika format. Läs mer om FN:s mänskliga rättigheter på www.manskligarattigheter.se.

 Myndigheten för delaktighet

Full delaktighet för alla